

ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ “ФУТУРА”
ВЕЋЕ ДЕПАРТМАНА ПОСЛЕДИПЛОМСКИХ СТУДИЈА

*На 41. седници Већа Департамана последипломских студија Факултета за примењену екологију Футура, одржаној 12.07.2017. године, формирана је Комисија за оцену, писање Извештаја и одбрану израђеног мастер рада кандидата **Павла Зорића Барте**, под насловом „Традиционални силвопасторални системи и могућност очувања анималних генетичких ресурса у Србији“, у саставу: др Сузана Ђорђевић – Милошевић, ментор, ванредни професор Факултета за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум у Београду и др Јелена Миловановић, редовни професор Факултета за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум у Београду.*

Комисија, након читања рада, подноси Већу следећи:

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

*Кандидат **Павле Зорић-Барта** је рођен 20.01.1993. године у Београду. Основно и средње образовање је стекао у Београду. Факултет за примењену екологију “Футура” уписује у Београду 2012. године, дипломирао 2016. године и тиме стекао звање Дипломирани аналитичар заштите животне средине.*

У академској 2016/17. години уписује једногодишње Дипломске академске студије – мастер на Факултету за примењену екологију „Футура“ Универзитета Сингидунум у Београду.

Живи у Београду у улици Тузланска 22, Раковица и ради у Београду.

САДРЖАЈ МАСТЕР РАДА

*Мастер рад кандидата **Павла Зорића Барте** садржи укупно 56 страница, од чега 51 страница куцаног текста, 40 страница резултата рада. Рад има 8 слика, 4 табеле као и библиографију (литературу) која обухвата 33 референце.*

Мастер рад обухвата поглавља: Увод, Предмет и циљеви истраживања, Методологија, Резултати истраживања са дискусијом, као и поглавља Историјат и карактеристике силвопасторалних система, Аутохтона раса свиња мангулица са њеним описом, распрострањеношћу, примерима добре праксе очувања, вредносним ланцем, SWOT анализом тренутног стања конзервације у Србији, перспективама узгоја и подршком очувању расе после чега су Закључак и Литература.

АНАЛИЗА МАСТЕР РАДА

У **Уводу** је кандидат оквирно објаснио анималне генетичке ресурсе као термин, затим њихов значај за појединачну државу и на глобалном нивоу као и проблематику планског очувања аутохтоних раса животиња у свету и у Србији. На крају су наведени резултати који се очекују у овом раду.

Предмет и циљеви истраживања представља урађену анализу постојећих силвопасторалних система у Србији и добрих пракси очувања агробiodиверзитета у функцији коначног решења проблема економски и еколошки одрживог система *in-situ* очувања анималних генетичких ресурса у Србији.

Циљ истраживања је утврђивање силвопасторалних система карактеристичних за Србију у прошлости, а који опстају и данас, како функционишу, каква је њихова веза са аутохтоним расама животиња, као и у којој мери њихова рехабилитација може допринети очувању генетичких ресурса у Србији на примеру тренутно најперспективнијег програма очувања генетичких ресурса свиње мангулице.

Полазна хипотеза је да постоје услови да се очување анималних генетичких ресурса учини одрживијим кроз рехабилитацију традиционалних фармских система и њиховим укључењем у кратке туристичке ланце преко традиционалне прераде.

За постизање циљева рада, кандидат је користио **методолошки приступ** заснован на квалитативној анализи садржаја из доступне литературе, дескрипцији и дескриптивној анализи.

Поглавље **Резултати истраживања са дискусијом** садржи поднаслов: *Стање анималних генетичких ресурса у Србији. Он обухвата два поглавља.*

Прво поглавље садржи карактеристике и бројност аутохтоних врста, раса и сојева домаћих животиња у Србији

Друго поглавље је анализа система очувања анималних генетичких ресурса – значај на државном нивоу, законска регулатива (садржај, недоречености, неусклађености са међународним конвенцијама и протоколима итд.) и практична реализација програма подршке очувању анималних генетичких ресурса у Србији.

Поглавље **Историјат и карактеристике силвопасторалних система** садржи варијанте и карактеристике силвопасторалних агроекосистема са становишта позитивних ефеката на очување бодиверзитета, гајење домаћих животиња и друге видове пољопривреде. Дате су карактеристике и данас актуелних традиционалних силвопасторалних система у сточарству у Србији и њихова рејонизација.

Поглавље Аутохтона раса свиња мангулица обухвата поднаслов:

- *Опис аутохтоне расе свиња мангулица и њен настанак,*
- *Распрострањеност и узгојни системи,*
- *Примери добре праксе очувања мангулице код нас и у свету,*
- *Вредносни ланац – производња, прерада традиционалних производа – пласман у туризму,*
- *SWOT анализа тренутног стања конзервације расе мангулица у Србији,*
- *Перспективе узгоја мангулице у силвопасторалним системима у заштићеним природним добрима,*
- *Поддршка очувању мангулице, проблем и перспективе.*

Аутор даје заокружену слику о мангулице као раси и разлозима и начинима да се ова раса трајно очува одрживим гајењем у силвопасторалним системима на конкретно наведеним подручјима у Србији.

У Закључку кандидат наводи да још увек постоји и функционише неколико традиционалних силвопасторалних система који су карактеристични за Србију што доприноси очувању генетичких ресурса у Србији. Осим ове погодности неопходно је у наредном периоду реализовати низ активности које се односе на управљање и конзервацију генетичких ресурса: укључивање нових технологија конзервације, израда јавно доступне базе одгајивача аутохтоних раса, развој научних истраживања, изградња људских и инфраструктурних капацитета, популаризација и укључивање аутохтоних раса у системе органске производње, развој тржишта за анималне производе са заштићеним географским пореклом добијених од аутохтоних раса, развој агро-туризма у заштићеним областима, парковима природе, наставак сарадње на глобалном и регионалном нивоу.

З А К Љ У Ч А К

На основу презентованог садржаја мастер рада може се констатовати да је кандидат одабрао научни и стручни проблем који је веома актуелан у областима заштите животне средине, очувања анималних генетичких ресурса и одрживом развоју а по значају и размерама је глобалног карактера. Разматрање вишедимезионалног проблема очувања традиционалних силвопасторалних системе и анималних генетичких ресурса у Србији на одржив начин и уз економску валоризацију је био изазов са којим се кандидат успешно борио и као резултат дао рад који је солидан допринос решавању наведеног комплексног проблема.

*На основу изнетог, Комисија предлаже Већу департмана за последипломске студије да се мастер рад кандидата **Павла Зорића Барте**, под насловом „Традиционални силвопасторални системи и могућност очувања анималних генетичких ресурса у Србији“, УСВОЈИ и кандидату ОДОБРИ ЈАВНА ОДБРАНА.*

У Београду, 25.09. 2018. године

К О М И С И Ј А:

**1. др Сузана Борђевић-Милошевић, ментор,
ванредни професор Универзитета Сингидунум,
Факултет за примењену екологију Футура, Београд**

**2. др Јелена Миловановић, председник,
редовни професор Универзитета Сингидунум,
Факултет за примењену екологију Футура, Београд**
